

Senioren Partij Maastricht,
burgerraadslid J.J.M. (Jan) Meertens

dd 20.04.2020

34 Vragen naar aanleiding van de concept Jaarrekening 2019 en de concept Begroting 2021/meerjarenraming 2022-2024 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Jaarrekening 2019

Het concept exploitatieresultaat 2019 van der VRZL bedraagt € 362.000 nadelig.
Pagina's 7 tot en met 27

Programma's:

Per onderscheiden programma zijn de begrote cijfers en de realisatie cijfers niet opgenomen. (wat heeft het gekost). Dit terwijl deze cijfers in de begroting wel zijn opgenomen. Volgens de BBV voorschriften moet er per programma een overzicht worden opgenomen van de lasten/baten en de onttrekkingen en stortingen in de reserves. De jaarrekeningindeling moet volgend zijn op de begrotingsindeling van hetzelfde boekjaar. Dit ontbreekt geheel in de jaarrekening 2019.

In het financiële overzicht (deel C) staan deze cijfers in totalen per programma. Het moet dus ook mogelijk zijn om per programma de vergelijking en analyse te maken tussen geraamde en werkelijke cijfers over 2019.

Verder is er ook geen uitsplitsing opgenomen van de reserves per programma. Per programma moeten de reserves geautoriseerd worden en niet in totalen. Het vergelijken van de cijfers 2019 is daardoor niet mogelijk voor de gemeenteraden. Grote kans dat de gemeenteraden via hun zienswijzen deze Jaarrekening 2019 dan ook niet goed zullen keuren.

Uit het financiële overzicht (deel C) op pagina 25 blijkt tevens dat er grote verschillen zijn tussen de begrote bedragen en de werkelijke lasten en baten bij verschillende programma's :

Programma Crisisbeheersing & Rampenbestrijding verschil nadelig € 522.000

Programma Brandweezorg verschil voordelig € 4.882.000

Programma Ondersteuning verschil nadelig € 4.261.000

Sub totaal verschil voordelig € 99.000

Reserves stortingen vlgs jaarrekening verschil voordelig € 0

Reserves onttrekkingen vlgs jaarrekening verschil nadelig € 462.000

Eindtotaal nadelig € 363.000

Maar in de officiële begroting 2019 is besloten om € 4.928.000 stortingen in de reserves te doen, terwijl in de jaarrekening 2019 vermeld staat dat de raming 2019 € 3.147.000 is (een verschil van € 1.781.000 voordelig).

De onttrekkingen uit de reserves zijn volgens de officiële begroting 2019 € 5.143.000 terwijl in de jaarrekening 2019 vermeld staat dat de raming 2019 € 3.363.00 is (een verschil van € 1.780.000 nadelig).

Ook hier ontbreken adequate toelichtingen op deze grote verschillen.

Programma Brandweer zorg : begrote lasten 2019 € 31.543.000 en de daadwerkelijk lasten 2019 zijn € 26.914.000 beiden volgens de jaarrekening 2019. Een verschil van € 4.629.000 dat geheel niet verklaard wordt.

Maar de door de gemeenteraden werkelijk goedgekeurde begroting 2019 heeft op dit programma

Brandweezorg geraamde lasten van € 35.395.000.

Tussen de officiële begroting 2019 van € 35.395.000 en de officiële jaarrekening 2019 van € 26.914.000 is er dus een verschil van € 8.481.000.

Bij het programma Crisisbeheersing & Rampenbestrijding sluiten de cijfers van de officiële begroting 2019 wel aan met de gepresenteerde ramingen bij de jaarrekening 2019. Er is in de Jaarrekening 2019 een nadelig resultaat van € 522.000 zonder enige adequate toelichting.

Ook het programma Overhead vertoont grote verschillen tussen de goedgekeurde begroting 2019 bij de lasten ad € 4.031.000, de begrote lasten 2019 volgens de jaarrekening 2019 ad € 7.884.000 en ook de werkelijke lasten van de jaarrekening 2019 met € 13.256.000 geven zulke grote absolute en relatieve afwijkingen, terwijl ordentelijke verklaringen geheel ontbreken.

Per programma moet er een relatie zijn tussen de 3 W vragen. In geen enkel opzicht is hier aan voldaan.

Ook al wordt in een voettekst gesteld dat 2019 een overgangsjaar is en dat in samenspraak met de gemeenten de begroting 2020 doorontwikkeld wordt, betekent dit zeker niet dat vergelijkende cijfers tussen de begroting 2019 en de jaarrekening 2019 mogen ontbreken per programma cq niet en/of onvolledig toegelicht worden.

Vraag 1 - Verstrek per programma naar de indeling van de begroting 2019 de jaarcijfers 2019 met toelichtingen omtrent de verschillen tussen raming en rekening.

Vraag 2 – Verklaar de afwijkingen op pagina 25 bij de storting en onttrekking reserves tussen de begroting 2019 volgens de jaarrekening 2019 en de cijfers volgens de goedgekeurde begroting 2019.

Vraag 3 – Geef een toelichting op de verschillen tussen de goedgekeurde begroting 2019 en de jaarrekening 2019 op het onderdeel reserves, stortingen en onttrekkingen.

Vraag 4 – Geef toelichtingen op de verschillen op pagina 25 tussen begroting 2019 en rekening 2019 per totaal programma.

Vraag 5 – Geef per programma de relatie tussen de 3 W vragen en de financiële verschillen tussen begroting 2019 en rekening 2019 aan.

Antwoord vraag 1 tot en met 5

De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring en een accountantsverslag waarin geen verschillen zijn geconstateerd. De Jaarrekening voldoet daarmee aan de gestelde eisen van het BBV. De accountant controleert hier immers ook op. In nauw overleg en afstemming met de gemeenten is gekozen voor een lijn waarbij op hoger aggregatieniveau informatie is opgenomen in de begroting. De jaarrekening volgt uiteraard de lijn van de begroting. We hebben al forse stappen gezet en verwachten de komende jaren het model steeds beter te maken.

Indexeringen

Pagina 21 : een **afgesproken bestuurlijke discussie over index bij begroting 2021** staat vermeld op pagina 21 van de rekening 2019.

In en bij de begroting 2021 is echter niets opgenomen omtrent discussie, (on)mogelijkheden en varianten over toepassingen van de loon en prijsindex vanaf boekjaar 2021.

Vraag 6 -Wanneer verstrekt u een apart voorstel omtrent de voorgestelde toepassingen van de loon en prijsindex vanaf 2021 ?

Antwoord:

Hiervoor hebben de eerste ambtelijke gesprekken plaatsgevonden en is een procesvoorstel gemaakt. Voor de aanvang van 2021 zal er uitsluitel komen over de systematiek van indexeren.

De over 2019 ontvangen **loon en prijsindex** via de gemeentelijke bijdragen is volgens pagina 26 € 786.000.

Vraag 7 -Geef de werkelijke lasten in 2019 als gevolg van de loonindex en de prijsindex aan.

Antwoord:

De kosten maken integraal onderdeel uit van de jaarrekening en kunnen niet zo expliciet worden uitgesplitst.

Vraag 8-Geef aan op welke onderdelen de verschillen tussen de werkelijke betaalde loonindex en prijsindex in 2019 en de via de gemeentelijke bijdragen 2019 verkregen loonindex en prijsindex (extra)zijn uitgegeven c.q. (extra) zijn bezuinigd.

Antwoord:

Het betreft hier met name extra uitgaven in het kader van de loonkosten componenten als gevolg van CAO aanpassingen en extra uitgaven aan materiële kosten die hoger zijn als gevolg van een hogere prijsinflatie.

Voorziening onderhoud panden

Pagina 26, 38, 39 : de **storting in de voorziening panden** is geraamd bij de begroting 2019 op € 499.000 terwijl de jaarrekening 2019 een storting laat zien van € 823.000; dus een verhoogde storting van € 324.000 zonder formele begrotingswijziging. De uitgaven in 2019 op deze voorziening zijn slechts € 112.000

Vraag 9 -Waarom wordt de storting in de voorziening onderhoud panden vanaf 2019 structureel verhoogd met € 324.000 ?

Antwoord:

De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van onderhoudsplannen. Deze vormen de basis voor de hoogte van de onderhoudsvoorziening.

Zonder deze structureel verhoogde storting in de voorziening panden daalt het exploitatiesaldo 2019 van € 362.000 nadelig naar € 38.000 nadelig.

Vraag 10 -Is een expliciete accountantsverklaring 2019 beschikbaar waaruit de noodzaak van deze verhoogde storting vanaf 2019 blijkt op basis van een adequaat groot onderhoudsplan panden met ook een vergelijking naar de in de jaarrekening van 2018 goed beoordeelde storting van € 514.047 ?

Antwoord:

De jaarrekening is voorzien van een goedgekeurde de accountantsverklaring. De hoogte van de onderhoudsvoorziening maakt onderdeel uit van de accountantscontrole. De accountant heeft in het verleden reeds meerdere malen aangegeven dat de voorziening te laag was en dat een onderhoudsplan moest worden opgesteld.

Gemeentelijke bijdragen

Pagina 25 : In de jaarrekening 2019 ontbreekt bij de **gemeentelijke bijdragen** van ruim € 38.000.000 een adequaat overzicht per gemeente inclusief (na) verrekeningen van de loon en prijsindex 2019. De begrotingen 2020 en 2021 zijn nu te raadplegen om enigszins een beeld over de definitieve gemeentelijke bijdragen van 2019 te verkrijgen. Dit geeft aan dat het boekwerk 2019 op dit onderdeel onvoldoende informatie aan de raadsleden geeft.

Vraag 11 -Verstrekt u alsnog een adequaat overzicht van de uiteindelijke gemeentelijke bijdragen 2019, mogelijk als aanvullende nagekomen bijlage op de jaarrekening 2019 van de VRZL ?

Antwoord:

Dit overzicht is ambtelijk ter beschikking gesteld.

Rijksbijdrage BDUR

Pagina 25,26 en 41 : De **BDUR (bijdrage doeluitkering Rijk)** is voor 2019 geraamd op € 6.448.000 (in 2021 € 6.563.000) terwijl de jaarrekening 2019 vermeld dat € 6.180.000 ontvangen is.

Op pagina 26 staat bij de verschillenanalyse tussen de exploitatieraming en exploitatierekening vermeld dat de rijksbijdragen structureel € 200.000 hoger zijn dan geraamd. Dus de werkelijke ontvangst zou dan € 6.648.000 moeten zijn.

Opmerkelijk daarbij is dat in de SiSa verklaring bij de jaarrekening op pagina 41 staat dat € 6.434.738 is ontvangen, nagenoeg gelijk aan het geraamde bedrag van € 6.448.000 als rijksbijdrage.

Tussen de verantwoorde baten in 2019 van € 6.180.000 en de ontvangen bijdragen volgens Sisa van € 6.434.738 zit een verschil van € 254.738 hogere ontvangsten.

Vraag 12 -Welke verklaringen heeft u voor deze verschillen ?

Antwoord:

Dit verschil heeft te maken met het feit dat een deel van de ontvangen bijdrage nog niet is besteed.

Vraag 13 -Welke verklaring heeft u daarbij ook voor de verschillenanalyse van € 200.000 meer baten ten opzichte van de raming ?

Antwoord:

De bijstelling van de Rijksbijdrage en de nieuwe bedragen worden pas eind van het jaar bekend gemaakt.

Vraag 14 -Welke BDUR baten maken deel uit van de externe accountantsverklaring : € 6.180.000 of € 6.434.738 of mogelijk een nog ander bedrag ?

Antwoord:

Het bedrag zoals vermeld in de SISA-bijlage. Hierover geeft de accountant ook expliciet een oordeel af.

Vraag 15 -Indien in 2019 een BDUR bijdrage is ontvangen die betrekking heeft op 2018 en/of 2020 is hierover een expliciete verklaring van de externe accountant gewenst met inbegrip van een toelichting en specificatie vanuit de BDUR.

Antwoord:

Dit is niet voorhanden maar maakt integraal onderdeel uit van de accountantscontrole op de jaarrekening.

Reserve kapitaallasten materieel

Pagina 28 : Het verloop van de **egalisereserve kapitaallasten materieel** op pagina 28 loopt duidelijk niet synchroom met het verloop van dezelfde reserve op pagina 39 van de jaarrekening 2019 (verschil met onttrekkingen van bijna € 2.000.000) en met pagina 31 van de begroting 2021(verschil saldo 01.01.2021 bijna € 3.700.000 plus verschillen in 2021 bij toevoeging en onttrekking).

Vraag 16 -Welke overzichten van de egalisereserve kapitaallasten materieel met welke correcte bedragen behoren op pagina 28 en 39 van de jaarrekening 2019 en op pagina 31 van de begroting 2021 te worden opgenomen ?

Antwoord:

Over de reserve kapitaallasten zijn in december 2019 in het AB expliciet afspraken gemaakt waardoor de begroting 2021 een ander beeld laat zien dan de jaarrekening 2019.

Vraag 17 -Welke kengetallen zijn op basis van bovenvermelde aanpassingen in de jaarrekening 2019 en begroting 2021 met welke nieuwe cijfers en met welke aangepaste toelichtingen te corrigeren ?

Antwoord:

Niet van toepassing antwoord vraag 16. Beide stukken dienen een ander doel.

Begroting 2021

Bijgestelde begroting 2020 en reserves en voorzieningen

Pagina 5. Er wordt melding gemaakt op pagina 5 van de begroting 2021 dat er sprake is van een **bijgestelde begroting 2020** die in december 2019 in het Algemeen Veiligheids Bestuur behandeld is. *In het algemeen bestuur van december 2019 is ingestemd met de vorming van een **reserve frictiekosten t.b.v. de reorganisatie**. Omdat deze frictiekosten betrekking hebben op de gehele organisatie is de onttrekking hiervan niet opgenomen bij de programma's. ook kent deze reserve een ander karakter het betreft immers geen egalisereserve maar een bestemmingsreserve. De geraamde frictiekosten zullen voornamelijk gemaakt worden in 2020 met een uitloop over meerdere jaren. De begroting 2021 heeft de begroting 2020 als uitgangspunt. Er is geen nieuw beleid en financieel betreft de enige wijziging de toepassing van de index.*

Op pagina 31 van de begroting 2021 zijn inderdaad erg grote verschillen te zien in het verloop van de **reserves en voorzieningen**, zonder adequate toelichtingen. In de excel bijlage treft u deze verschillen aan, op basis van mijn persoonlijke feitelijke constatering. Het gaat hierbij om verschuivingen van bijna € 7.000.000 aan reserves, zonder enige adequate toelichting in het boekwerk 2021.

Zo zijn onder meer verminderd :

- de egalisereserves kapitaallasten materieel voor € 5.700.000
- de reserve egalisatie bezuinigingen voor € 300.000
- de reserve frictiekosten meldkamer voor € 500.000 (rijks gelden)
- de voorzieningen WW verplichtingen voor € 300.000
- de voorziening frictiekosten VPT voor € 100.000

Totaal € 6.900.000 aan verminderingen.

Zo zijn er ook twee nieuwe reserves gevormd voor totaal € 6.400.000 (tov de totale vermindering nog een verschil van € 500.000) :

De reserve egalisatie FLO ad € 4.100.000

Vraag 18 -Waarvoor en waarom is deze reserve noodzakelijk, deze bijdragen zijn toch inbegrepen in de gemeentelijke bijdragen ?

Antwoord:

Een uitgebreide uitleg is opgenomen in de notitie herijking reserves en voorzieningen.

De reserve frictiekosten ad € 2.300.000

Vraag 19 -Waarvoor zijn frictiekosten nodig ?

Antwoord:

Een uitgebreide uitleg is opgenomen in de notitie herijking reserves en voorzieningen.

Enkele jaren geleden is reeds een fors frictiebudget aan de BRWZL toegekend en gebruikt.

Vraag 20 -Geef (nogmaals) de ramingen van zowel dit oude als het nieuwe frictiebudget aan

Antwoord:

Een uitgebreide uitleg is opgenomen in de notitie herijking reserves en voorzieningen.

Vraag 21 -Geef (nogmaals) de werkelijke bestedingen van dit oude frictiebudget aan op basis van een externe accountantsverklaring.

Antwoord:

Een accountantsverklaring separaat voor dit onderdeel is niet nodig. Dit maakt integraal onderdeel uit van de integrale accountantscontrole bij de jaarrekening.

Indien in zowel de ramingen van de nieuwe frictiekosten als de ramingen en/of bestedingen van de oude frictiekosten gelijksoortige lasten voorkomen is een adequate toelichting noodzakelijk, waarom binnen korte termijn herhaling van frictiekosten noodzakelijk zijn.

Vraag 22 -Geef aan waarom herhaling van frictiekosten noodzakelijk zijn.

Antwoord:

Een uitgebreide uitleg is opgenomen in de notitie herijking reserves en voorzieningen.

Vraag 23 -Geef aan wanneer de gemeenteraden van de GR VRZL hun zienswijzen en accoord hebben verleend aan deze mutaties in reserves en voorzieningen.

Indien de gemeenteraden van de GR VRZL onverhoopt door het AVB/DVB niet is gevraagd om hun zienswijzen kenbaar te maken over de voorgestelde mutaties in reserves en voorzieningen is **het** **primaat van de gemeenteraad geschonden** en zijn deze mutaties in reserves en voorzieningen alsnog voor zienswijzen en goedkeuring aan de resp gemeenteraden van de GR VRZL voor te leggen.

Antwoord:

Er is geen begrotingswijziging in het AB behandeld.

Vraag 24 -Geef daarbij aan waarom de voorstellen niet aan de resp gemeenteraden zijn voorgelegd en welke consequenties dit heeft voor het AVB en DVB en de VRZL.

Antwoord:

Er is geen begrotingswijziging in het AB behandeld.

Vraag 25 -Kunt u het verschil van € 500.000 tussen de vermeerderingen en de verminderingen aanduiden ?

Antwoord:

Een uitgebreide uitleg is opgenomen in de notitie herijking reserves en voorzieningen.

Vraag 26 -Geef per reserve de argumenten waarom verminderingen resp vermeerderingen zijn toegepast.

Antwoord:

Een uitgebreide uitleg is opgenomen in de notitie herijking reserves en voorzieningen.

Op basis van de BBV richtlijnen moeten de verminderingen van de onderscheiden reserves en voorzieningen muteren via de exploitatie vrijvallen (i.c. Jaarrekening 2019).

Vervolgens is op basis van een beargumenteerd voorstel aan de resp gemeenteraden goedkeuring te vragen om nieuwe reserves te mogen vormen en gebruiken.

Vraag 27 -Waarom zijn de BBV richtlijnen door de VRZL niet nagekomen ?

Antwoord:

Er is geen begrotingswijziging in het AB behandeld.

Vraag 28 -Op welke wijze vindt alsnog reparatie plaats over de formele instemming door de resp gemeenteraden van de afbouw en opbouw van de resp reserves en voorzieningen ?

Antwoord:

Indien noodzakelijk zal een begrotingswijziging worden ingediend.

Indexeringen

Pagina 21 : Er wordt melding gemaakt van **een afgesproken bestuurlijke discussie over de indexering vanaf de begroting 2021.**

Bij begroting 2021 is echter niets opgenomen omtrent discussie, (on)mogelijkheden en varianten over toepassingen van de loon en prijsindex vanaf boekjaar 2021.

Vraag 29 -Wanneer verstrekt u een apart voorstel omtrent de voorgestelde toepassingen van de loon en prijsindex vanaf 2021 ?

Antwoord:

Hiervoor hebben de eerste ambtelijke gesprekken plaatsgevonden en is een procesvoorstel gemaakt. Voor de aanvang van 2021 zal er uitsluitel komen over de systematiek van indexeren.

Overzicht bijdragen gemeenten

Pagina 29 : de opbouw van het overzicht van **bijdragen per deelnemende gemeente** op pagina 29 is incorrect. Uitgangspunt voor de nieuwe raming 2021 moet niet de begroting VRZL 2019 maar de begroting VRZL 2020 zijn.

De begroting VRZL 2020 is € 38.998.037 inclusief afrekening index 2019 ad € 171.589, inclusief bijdragen FLO € 1.264.314

Plus extra jaarlijkse bijdragen vanaf 2020 € 3.000.000 (plus index vanaf 2020 over € 3.000.000)

Minus opleidingen crisisbeheersing zonder indexering ad € 69.100

Geeft totaalbedrag Brandweezorg & Crisisbeheersing en Rampenbestrijding € 41.928.937

Hier bovenop komt de afrekening index 2019 ad € 171.589 zodat op het totaalbedrag € 42.100.526

de voorlopige loonindex 2021 ad € 729.742 en de prijsindex 2021 ad € 252.603 uiteindelijk tot een totaalbedrag excl GHOR van € 43.082.872 en inclusief GHOR van € 44.142.718 voor 2021; dit conform de overzichten op pagina 30 incl voorlopige index 2021 (nog zonder de bestuurlijke discussie over de indexeringen vanaf 2021) . De eindtotalen op pagina 29 geven echter een verschil met de overzichten en mijn berekeningen van € 69.100

Vraag 30 -Waarom is voor de berekening van de index en gemeentelijke bijdragen uitgegaan van 2019 en niet van 2020 ?

Antwoord:

Dit is niet het geval. Er is alleen vanwege het inzicht vanaf 2019 inzichtelijk gemaakt wat de effecten zijn van de index. Dit is mede gedaan om de bijstelling van de index in 2019 en de effecten hiervan zichtbaar te maken.

Vraag 31 -Welk totaalbedrag aan gemeentelijke bijdragen 2021 inclusief en exclusief GHOR op de pagina's 29 en 30 is volgens de VRZL waarom en wel/niet correct ?

Antwoord:

Hiervoor hebben de eerste ambtelijke gesprekken plaatsgevonden en is een procesvoorstel gemaakt. Voor de aanvang van 2021 zal er uitsluitel komen over de systematiek van indexeren.

Bijdrage Maastricht € 10.000.000 structureel per jaar.

Pagina 30 geeft inzicht in de **gemeentelijke bijdragen** op basis van de oude verdeelsleutel en op basis van de nieuwe verdeelsleutel van 2021 tot en met 2024 exclusief en inclusief GHOR.

Voor de gemeente Maastricht betekent dit een hogere structurele jaarlijkse bijdrage van € 758.000 excl cumulatieve loon en prijsindex, naar € 10.154.534 in 2024 incl GHOR.

Voor de gemeente Sittard-Geleen bijvoorbeeld betekent dit een lagere bijdrage van € 2.250.000 excl cumulatieve loon en prijsindex, naar € 7.045.996 in 2024 incl GHOR.

Dit is geen vraag, maar een conclusie als gevolg van de aangepaste verdeelmethodiek in 2019 en de

structurele nadelige financiële gevolgen voor de Gemeente Maastricht

Verklaring en managementrapportage externe account omtrent controle jaarrekening 2019 plus gang van zaken bij begrotingswijziging december 2019.

Gelet op de grote verschillen die geconstateerd worden bij de Jaarrekening 2019, zoals verschillen met de officiële begroting 2019, verschillen in overzichten bij met name de reserves en voorzieningen, de verschillen bij de BDUR etc zijn de verklaring van de externe accountant inclusief managementrapportage op de jaarrekening 2019 van de VRZL belangrijk.

Vraag 32 -Verstrek de verklaring van de externe accountant over de Jaarrekening 2019 van de VRZL inclusief de managementrapportage.

De externe accountant geeft een accountantsverklaring af bij Jaarrekeningen en niet bij Begrotingen en Meerjarenramingen.

Gelet op de veronderstelde schending van het primaat van de raad bij de begrotingswijziging in december 2019 van voornamelijk mutaties binnen reserves en voorzieningen (in 2019 of 2020) is een expliciet standpunt van de externe accountant voor de onderscheiden gemeenteraden van belang.

Antwoord:

Het accountantsverslag is inmiddels ambtelijk ter beschikking gesteld.

Vraag 33 -Wat is het standpunt van de externe accountant ten opzichte van de begrotingswijziging van december 2019 genomen door het dagelijks en het algemeen veiligheids bestuur ?

Antwoord:

Er heeft geen begrotingswijziging plaatsgevonden. Externe accountant maakt in zijn accountantsverslag expliciet een compliment over de herijking van de reserves in relatie tot de FLO.

Vraag 34 -Zal de externe accountant deze begrotingswijziging van december 2019 die niet aan de gemeenteraden als zienswijze en/of besluitvorming is voorgelegd al dan niet accepteren als rechtmatige begrotingswijziging 2019 bij de jaarrekening 2019 cq niet uit de balans blijvende verplichtingen 2019 of nagekomen informatie die van invloed is op de jaarrekening 2019 of in 2020 als begrotingswijziging 2020 accepteren bij de jaarrekening 2020 ?

Antwoord:

Er is geen begrotingswijziging geweest.

Uitkomsten accountantscontrole 2019

Verslag aan het algemeen bestuur en
de directie

Veiligheidsregio Zuid-Limburg |
6 mei 2020

Building a better
working world

Ernst & Young Accountants LLP
Buitenplaats Vaeshartelt, Weert 11
6222 PG Maastricht, Netherlands
Postbus 100
6200 AC Maastricht, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 34 55
ey.com

VERTROUWELIJK

Het algemeen bestuur en de directie van de
Veiligheidsregio Zuid-Limburg
T.a.v. de heer F.C.W. Klaassen
Postbus 35
6269 ZG MARGRATEN

Maastricht, 6 mei 2020

REQ4465523/JvB/ks

Geachte leden van het algemeen bestuur en de directie,

Dit rapport bevat de onderwerpen waarvan wij het van belang vinden om met u te delen, alsmede de onderwerpen waar wij vanuit wet- en regelgeving verplicht zijn om over te rapporteren. Dit verslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de directie en mag niet door anderen worden gebruikt.

Het concept van dit verslag is d.d. 1 mei 2020 besproken met de controller, manager Financiën en inkoop.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. N.A.J. Silverentand RA

Inhoudsopgave

1.	Kernpunten van onze rapportage	4
2.	Risicogebieden en controle-aanpak	7
3.	Analyse financieel resultaat	12
4.	Aandachtsgebieden en bevindingen in onze controle	15
5.	Kwaliteit beheersorganiestaite	17
6.	Rechtmatigheidsbeheer	20
7.	Overige aangelegenheden	22
	Bijlage: Controleverschillen	26
	Bijlage: Wij zijn onafhankelijk	27

Kernpunten van onze rapportage

Goedkeurend oordeel ten aanzien van
getrouwheid

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Veiligheidsregio Zuid-Limburg een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Goedkeurend oordeel ten aanzien van
rechtmatigheid

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de van toepassing zijnde verordeningen.

Aanpassingen ten aanzien van de
verantwoording WNT

Wij hebben de WNT- Verantwoording van Veiligheidsregio Zuid-Limburg gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT. Wij concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Geen bevindingen ten aanzien van de
SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de overige specifieke uitkeringen geen bevindingen geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijdt.

Ongecorrigeerde controleverschillen

Er resteren in de jaarrekening geen ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid.

Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening

Ongecorrigeerde verschillen	Fouten		Onzekerheden	
	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Getrouwheid (geldt ook als rechtmatigheid)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Rechtmatigheid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal ongecorrigeerde verschillen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
In percentage totale lasten + dotaties reserves	0%	0%	0%	0%
Goedkeuringstolerantie	1%	1%	3%	3%

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeenschappelijke regeling en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Belangrijkste risicogebieden in de controle

Belangrijke voorwaarde: ongewijzigde vaststelling

De belangrijkste risicogebieden in onze controle, waarop in dit verslag nader wordt ingegaan, zien toe op de volgende onderwerpen:

- ▶ Management override ten aanzien van de voorziening groot onderhoud
- ▶ Controle van de toelichting van de Wet Normering Topinkomens (WNT)
- ▶ Controle op Naleving Europese aanbestedingsregels
- ▶ Controle van de SiSa bijlage
- ▶ Controle op de materiële vaste activa, afschrijvingstermijnen en onderhoud

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het algemeen bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Risicogebieden en controle-aanpak

Wij hanteren een top-down en risk-based controleaanpak. Dat houdt in dat wij ons concentreren op het eindproduct waarbij wij onze controleverklaring afgeven, dat wil zeggen de jaarrekening van Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Daarnaast bepalen wij waar in de jaarrekening de kans op materiële onjuistheden het grootst is en voeren wij daar standaard meer procedures uit dan elders. Deze werkwijze is in overeenstemming met de Nederlandse normen voor controleopdrachten. Op deze en navolgende pagina's gaan wij in op de belangrijkste risicogebieden en onze werkwijze.

Risico	Opvolging tijdens de controle	Belangrijkste waarnemingen/conclusie
Management override - onderhoudsvoorziening		
<p>In elke onderneming heeft het management een unieke positie, omdat het in de positie verkeert om interne controles te negeren. Hierdoor ontstaat er een mogelijkheid om boekhoudkundige gegevens te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te (laten) stellen. Hoewel het risiconiveau van onderneming tot onderneming verschilt achten wij dit risico in de basis bij iedere onderneming aanwezig.</p> <p>Het risico op "management override" onderkennen wij bij Veiligheidsregio Zuid-Limburg ten aanzien van de voorziening groot onderhoud, waarbij als gevolg van budgetdruk de mogelijkheid zou kunnen bestaan dat het management de financiële positie en de resultaten anders zou voorspiegelen dan daadwerkelijk gerealiseerd.</p>	<p>Wij hebben de controle van de onderhoudsvoorziening uitgevoerd door middel van een gegevensgerichte controle aanpak. Specifieke controlewerkzaamheden ten aanzien van dit risico betreffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Beoordeling en bespreking meerjaren onderhoudsplan. ▶ Aansluiting dotatie en voorziening ultimo verslagjaar op meerjaren onderhoudsplan. ▶ Controle onttrekkingen uit voorziening. 	<p>In 2019 is het meerjaren onderhoudsplan geactualiseerd. De voorziening ultimo 2018 was gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan uit 2016. Voor de jaren 2020 tot en met 2040 zijn de geraamde kosten verhoogd van € 16,7 miljoen naar € 20,9 miljoen. Onder aftrek van de voorziening op 1 januari 2019 van € 2,8 miljoen wordt vanaf verslagjaar 2019 uitgegaan van een jaarlijkse dotatie van € 823.000. De hernieuwing van de plannen en verwerking in de jaarrekening hebben de volgende gevolgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ De jaarlijkse dotatie(last) neemt toe met € 300.000 tot € 823.000. ▶ Het verwachte saldo ultimo 2040 is nihil. Impliciet is derhalve gekozen voor een collectieve benadering. Indien gekozen zou zijn voor een individuele benadering, zou de jaarlijkse dotatie hoger zijn geweest. ▶ Hoge bedragen aan werkelijk onderhoud zijn voorzien in 2022 en 2032/2033. ▶ Tot en met 2018 heeft de dotatie plaatsgevonden met een jaarlijkse indexatie, vanaf 2019 is de dotatie lineair bepaald. Hier is sprake van een schattingswijziging. De toename van de dotatie is gedeeltelijk het gevolg van deze schattingswijziging. <p>Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben wij geen bevindingen geconstateerd ten aanzien van management override.</p>

Risico	Opvolging tijdens de controle	Belangrijkste waarnemingen/conclusie
Wet normering topinkomens		
<p>Als gevolg van de complexe wet- en regelgeving en de lage materialiteit is het risico aanwezig dat Veiligheidsregio Zuid-Limburg niet voldoet aan Wet Normering Topinkomens.</p>	<p>U heeft in de jaarrekening 2019 een WNT-verantwoording opgenomen met de bezoldigingsgegevens van de binnen uw organisatie geïdentificeerde leidinggevende en toezichthoudende topfunctionarissen. Wij hebben de WNT-verantwoording gecontroleerd met inachtneming van het controleprotocol WNT 2019.</p>	<p>Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.</p> <p>Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.</p> <p>In het kader van de jaarrekening 2019 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.</p> <p>Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT</p> <p>In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT.</p> <p>Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of geen sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. Dit hebben wij in onze controleverklaring ook kenbaar gemaakt in een paragraaf overige aangelegenheden.</p>

Risico	Opvolging tijdens de controle	Belangrijkste waarnemingen/conclusie
Wet normering topinkomens (Ivervolg)		
		<p>Met betrekking tot deze gegevens is het de verantwoordelijkheid van Veiligheidsregio Zuid-Limburg om navraag te doen in hoeverre deze leidinggevende topfunctionaris tevens een dienstbetrekking heeft bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris.</p> <p>Indien dit het geval is dient de leidinggevende topfunctionaris bij iedere WNT-instelling waarbij hij een dienstbetrekking heeft te informeren over de overige WNT-instellingen waarbij hij een dienstbetrekking heeft, zodat dit door de WNT-instellingen openbaar kan worden gemaakt. Deze meldplicht geldt alleen voor de topfunctionaris als hij minstens een van deze dienstbetrekkingen is aangegaan op of na 1 januari 2018.</p>
Rechtmatigheid Europese aanbestedingen		
<p>Het naleven van de relatief complexe aanbestedingswetgeving is een verhoogd aandachtsgebied in onze controle. Gezien de complexiteit van wet- en regelgeving en omvang van de inkopen in relatie tot de jaarrekeningmaterialiteit zien wij een verhoogd risico op een materiële rechtmatigheidsfout in de jaarrekening van Veiligheidsregio Zuid-Limburg.</p>	<p>Wij hanteren een volledig gegevensgerichte controleaanpak, waarbij wij – op basis van een overzicht met alle ontvangen facturen in 2019 – vaststellen in welke mate inkopen in 2019 al dan niet rechtmatig hebben plaatsgevonden.</p>	<p>Als onderdeel van de controle op de rechtmatigheid van handelen vragen wij uw organisatie om jaarlijks een inkoopanalyse uit te voeren. Hierin wordt nagegaan of bij de inkopen voldaan is aan de aanbestedingsregels. De organisatie heeft de interne aanbestedingsregels niet opgenomen in het normenkader, zodat onze controle primair toeziet op naleving van de nationale en Europese aanbestedingsregels. Op grond van onze controlewerkzaamheden zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Dit betekent dat in materiële zin de Europese en nationale aanbestedingsregels juist zijn gevolgd.</p>

Risico	Opvolging tijdens de controle	Belangrijkste waarnemingen/conclusie
Controle van de SiSa bijlage		
Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2020 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.	Dit betreft een uitkering in het kader van de Brede Doeluitkering Rampen Bestrijding (BDUR) ter grootte van € 6.434.738.	<p>Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is; ▶ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is; ▶ € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is. <p>Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen vastgesteld dat uw organisatie in de verantwoordingsbijlage 2019 de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding heeft verantwoord. Wij hebben vastgesteld dat deze regeling juist in de SiSa-verantwoordingsbijlage is verantwoord. Bij de controle op de verantwoorde regeling hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.</p>

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2019	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding	Geen	–	Niet van toepassing

---

Impact Corona (Covid-19) virus

De ontwikkelingen rondom het Corona (COVID-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en de daarbij behorende controleverklaring zijn een momentopname en de situatie verandert van dag tot dag. De invloed van de ontwikkelingen rondom het Coronavirus op Veiligheidsregio Zuid-Limburg is uiteengezet in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag (op pagina 17) en in de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum (op pagina 30). Het Coronavirus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019 van Veiligheidsregio Zuid-Limburg, maar heeft wel impact op de bedrijfsvoering en financiën in 2020. Het dagelijks bestuur geeft aan dat het op dit moment nog te vroeg is om een redelijk betrouwbare inschatting te geven wat de consequenties zullen zijn. Zoals toegelicht in de jaarrekening is de continuïteit van Veiligheidsregio Zuid-Limburg gewaarborgd, doordat zoals toegelicht in de jaarrekening is de continuïteit van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg gewaarborgd vanuit een strakke monitoring van de risico's. De liquiditeitspositie wordt goed bewaakt en noodzakelijke maatregelen worden getroffen om de taken gedurende de crisis zo goed als mogelijk uit te blijven voeren.

Gegeven het belang van de ontwikkelingen rondom het Coronavirus en de impact hiervan op de bedrijfsvoering en financiën van Veiligheidsregio Zuid-Limburg hebben wij in onze controleverklaring een paragraaf ter benadrukking van deze aangelegenheid opgenomen, waarin wij de aandacht op de opgenomen toelichtingen in de jaarrekening vestigen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Analyse financieel resultaat

Resultaat Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Het gerealiseerd resultaat na onttrekking reserves over het jaar 2019 bedraagt voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg negatief € 363.000. (2018: € 1.053.000 positief), ten opzichte van een begroot saldo van nihil.

Resultaat 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting			
Bedragen x € 1.000	Begroting 2019	Realisatie 2019	Afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting
Totale baten	43.746	44.803	1.057
Totale lasten	43.962	44.920	(958)
Totaal saldo van baten en lasten	(216)	(117)	99
Mutaties in reserve	216	(246)	(462)
Gerealiseerd resultaat	-	(363)	(363)

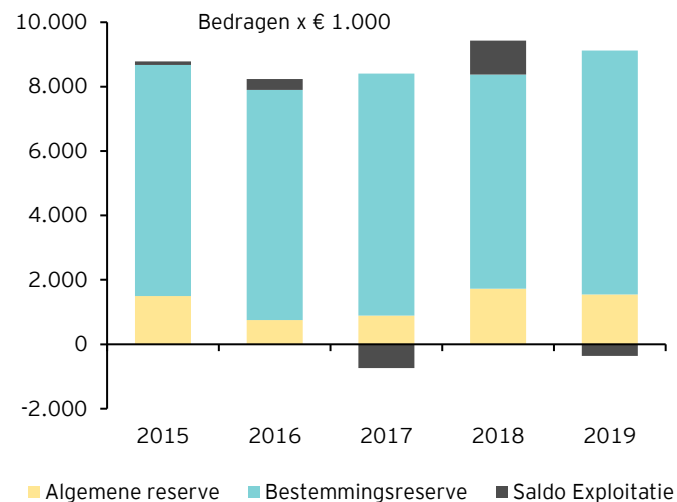
Het lagere resultaat ten opzicht van de begroting is ontstaan door hogere lasten (met name automatisering [€ 350.000] en dotatie voorziening onderhoud [€ 300.000]), alsmede tegenvallende opbrengsten van derden ter grootte van € 500.000. Deze tegenvallers zijn onvoldoende gecompenseerd door de hogere bijdrages van gemeente en rijk ter grootte van bijna € 1.000.000.

Uit een interne analyse van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg blijkt dat de realisatie 2019 positief is beïnvloed door een incidentele onttrekking uit algemene reserve van (€ 671.000) en tegenvallers per saldo groot € 211.000. Het exploitatiesaldo aangepast voor incidentele baten en lasten bedraagt negatief € 823.000. Met ingang van jaarrekening 2018 is in de jaarrekening geen uitgebreide toelichting op het overzicht van baten en lasten opgenomen, maar bevat de jaarrekening een overzicht van baten en lasten per programma.

Eigen vermogen

Hiermee is een weergave van de baten en lasten per kostensoort en de daarbij behorende analyse van verschillen tussen begroting en jaarrekening komen te vervallen.

De totale reserves bedragen eind 2019 € 8,7 miljoen en zijn gedurende 2019 met € 0,7 miljoen afgenomen. Dit wordt veroorzaakt door het negatieve rekeningresultaat voor bestemming van € 0,3 miljoen, alsmede een uitkering aan de gemeentes van 0,6 miljoen. Daarnaast heeft per saldo een dotatie aan de reserves plaatsgevonden van 0,2 miljoen. De reserves (inclusief rekeningresultaat) hebben zich vanaf 2015 als volgt ontwikkeld:

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De algemene reserve is in 2019 met € 0,2 miljoen afgenomen tot € 1,55 miljoen. De algemene reserve wordt aangehouden om adequaat en effectief te kunnen anticiperen op financiële risico's, zonder meteen een beroep te hoeven doen op de deelnemers. De gewenste omvang van de algemene reserve is gekoppeld aan de geïdentificeerde risico's (financiële risico's met betrekking tot directe en indirecte personeelslasten, alsmede onvoorzien kantoor-, huisvesting- en materiaallasten). Deze is rekening houdend met financiële impact en kans intern berekend op € 6,85 miljoen. De algemene reserve bedraagt derhalve slechts 24% van het intern berekende benodigde weerstandsvermogen.

.....

Solvabiliteit

In 2014 is op basis van een uitgevoerde plausibiliteitscheck bestuurlijk vastgelegd dat de algemene reserve voor het programma brandweezorg is gemaximeerd op € 1,5 miljoen. Aanvullend is bepaald dat de algemene reserve voor de GHOR maximaal 12% van de gemeentelijke bijdrage mag bedragen, derhalve circa € 0,12 miljoen.

Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft per 31 december 2019 een solvabiliteit van 15,9% (2018: 17,8%). De afname van de solvabiliteitsratio wordt met name veroorzaakt door de uitkering aan de gemeenten en het negatieve resultaat.

Financiering - Schatkistbankieren

Zoals blijkt uit de jaarstukken is in 2019 de kasgeldlimiet niet overschreden. Er is daarnaast geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm.

Vanaf de invoering van de Wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 31 december 2019 heeft de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een bedrag van € 4,7 miljoen (2018: € 5,4 miljoen) uitgezet in de schatkist. De daling van het bedrag wat is aangehouden in de schatkist is mede het gevolg van reguliere aflossingen op de langlopende leningen met € 1,1 miljoen in 2019.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft in de toelichting bij de jaarrekening adequaat gerapporteerd over het schatkistbankieren.

Aandachtsgebieden en bevindingen in onze controle

Voorzeningen

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft de volgende voorzieningen verantwoord:

- ▶ De onderhoudsvoorziening: in 2019 heeft een actualisatie van het meerjaren-onderhoudsplan plaatsgevonden. De raming van de onderhoudskosten is verhoogd ten opzichte van het oude plan. Een belangrijk gevolg hiervan is dat de jaarlijkse dotatie met € 300.000 stijgt. Wij verwijzen tevens naar hoofdstuk 2 van dit rapport.
- ▶ De voorziening WW-verplichtingen: Deze bedraagt ultimo 2019 € 307.000. Gedurende 2019 is € 197.000 ten laste van de voorziening gebracht inzake een tweetal ontslagen personeelsleden. Voor beide personeelsleden samen was een reservering getroffen van € 297.000. De periode waarop de voorziening betrekking heeft, loopt tot en met augustus 2021. Afhankelijk van de arbeidsstatus van de in 2017 en 2018 ontslagen medewerkers komen WW-uitkeringen ten laste van Veiligheidsregio Zuid-Limburg (eigen risicodrager). Wij adviseren u om per 31 december 2020 een herberekening van de voorziening te maken en deze te baseren op alle dan nog relevante ontslagsituaties.
- ▶ De voorziening frictiekosten VPT bedraagt na een onttrekking van € 42.000 nog € 90.000. Deze zal naar verwachting in 2020 tot afloop komen.
- ▶ Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft op dit moment geen voorziening getroffen voor de overgangsregeling FLO. Deze overgangsregeling houdt in dat medewerkers een compensatie ontvangen vanwege arbeidsrechten uit het verleden toen zij werkzaam waren bij de gemeentelijke brandweerkorpsen. De jaarlijkse verplichting jegens medewerkers wordt vergoed door de gemeenten. Aangezien de arbeidsprestaties en de daarmee samenhangende verplichting, alsmede de vergoeding door de gemeenten in de toekomst liggen, is er geen voorziening gevormd. Inmiddels hebben de aangesloten gemeentes besloten om uit de reserves een bestemmingsreserve van € 4,1 miljoen te vormen specifiek voor het tekort aan op FLO-betalingen in de eerste jaren. Tot en met 2032 zijn de daadwerkelijke kosten hoger dan de bijdrages vanuit de gemeentes, die van € 1,2 miljoen toenemen tot 1,5 miljoen. Het tekort tot die periode bedraagt € 4,1 miljoen en wordt gedekt vanuit de gevormde bestemmingsreserve, na 2032 is de bijdrage vanuit de gemeentes hoger dan de geraamde kosten. Wij kunnen ons in de verwerkingwijze in de jaarrekening vinden.

Kredietrechtmatigheid

Wij hebben gecontroleerd of de investeringen zoals gerealiseerd in 2019 passend zijn binnen de door het algemeen bestuur gevoterde kredieten. Wij stellen vast dat er geen kredieten zijn overschreden.

Overige werkzaamheden rechtmatigheid

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2019 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het BADO en de kadernota rechtmatigheid. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ De naleving van het voorwaardencriterium.
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid.
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium.
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

Wij hebben geen overige bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van rechtmatigheid.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur heeft in de jaarrekening 2019 de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gevolgd. Dit betekent dat geen materiële alternatieve verwerkingswijzen zijn gehanteerd.

Significante schattingsposten

De belangrijkste schattingsposten binnen de jaarrekening van Veiligheidsregio Zuid-Limburg betreffen de waardering van de materiële vaste activa en de waardering van diverse voorzieningen. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Wij kunnen instemmen met de door de directie gemaakte inschattingen en waarderingsgrondslagen. De schattingonzekerheid in de jaarrekening van Veiligheidsregio Zuid-Limburg wordt in zijn geheel als laag beschouwd.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling. Wij hebben geen indicaties waargenomen waaruit blijkt dat deze veronderstelling niet passend is.

Kwaliteit beheersorganisatie

Fraude en de naleving van wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en het ontdekken van fraude berust zowel bij het algemeen bestuur als bij het dagelijks bestuur. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Gesignaleerde frauderisico's	Op frauderisico's gerichte beheersmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en bijbehorende bevindingen
Doorbreking van de beheersmaatregelen door het management bij de totstandkoming van de significante schattingsposten in de jaarrekening.	Interne review van de uitgangspunten en aannames van schattingsposten in de jaarrekening door de diverse medewerkers binnen de organisatie.	Detailcontrole van de aannames en uitgangspunten ten aanzien van de significante schattingsposten in de jaarrekening.

Naleving wet- en regelgeving

Wij informeren het algemeen bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving of statuten, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is zijn taken te vervullen.

Corruptie- en omkopingsrisico's

Uw organisatie maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen. Corruptie is een wereldwijd probleem waar het ook uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw organisatie te voorkomen.

Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking Corruptie, een relevant onderwerp in het kader van (controle)werkzaamheden van de accountant verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Uw organisatie beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid, is een aandachtspunt voor uw organisatie. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- ▶ Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en het nationale inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn aanbesteed.
- ▶ Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen, welke in rekening zijn gebracht, ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- ▶ Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële aankopen door de organisatie vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.

Uit de bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2019 hebben wij de interne beheersmaatregelen van uw organisatie, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet en het bestaan van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

In onze managementletter 2019, uitgebracht aan het dagelijks bestuur in maart 2020, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2019 opgenomen. In deze managementletter hebben wij aangegeven welke zaken vóór de jaarrekeningcontrole 2019 opgepakt zouden moeten zijn (prioriteit H).

Wij merken op dat de aanbevelingen door de organisatie onderkend worden en dat deze gezien het korte tijdsbestek gelegen tussen de interim-controle en eindejaarscontrole niet adhoc konden worden opgepakt. Derhalve hebben wij additionele werkzaamheden moeten uitvoeren op met name de prestatieverklaring en de aanbestedingen om voldoende controle-informatie te ontvangen.

Wij adviseren echter om de aanbevelingen in het kader van de jaarrekeningcontrole 2019 procesmatig vorm te geven zodat verder toegewerkt kan worden naar een effectieve beheersorganisatie.

Automatisering

In onze managementletter 2019 hebben wij het dagelijks bestuur geïnformeerd over onze bevindingen ten aanzien van IT governance, informatiebeveiliging en de uitkomsten van onze IT-auditwerkzaamheden. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Bij onze controle op de rechtmatigheid hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ Het rechtmatigheidsbeheer.
- ▶ De begrotingsrechtmatigheid.
- ▶ Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium.
- ▶ De niet-financiële beheershandelingen.

Algemeen

Wij hebben vastgesteld dat alle bestuursnotulen ondertekend zijn.

Begrotingsrechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting.

Wij hebben geen overschrijdingen geconstateerd op lastenniveau ten opzichte van de begroting.

Kredietrechtmatigheid

Wij constateren dat in 2019 een klein aantal kredieten is overschreden ten opzichte van de gevoteerde kredieten en/of waar geen algemeen bestuursbesluit voor is genomen. De omvang van deze overschrijdingen is lager dan onze tolerantiegrens. Derhalve hebben we deze kredietoverschrijdingen niet opgenomen als financiële onrechtmatigheid.

Rechtmatigheid van mutaties in de reserves

De mutaties in de reserves conform het overzicht van baten en lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen (€ 1.000)/(last)	Begroting	Rekening 2019	Afwijking
Storting in de reserves	3.147	3.147	-
Onttrekkingen aan de reserves	3.363	2.901	462
Totaal mutaties reserves	216	(246)	462

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De onttrekkingen in de reserves zijn ondanks een incidentele onttrekking van € 671.000 uit de algemene reserve toch lager als gevolg van lagere onttrekkingen uit de reserve egalisatie kapitaallasten. De rechtmatigheid van de stortingen en onttrekkingen is door ons vastgesteld.

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole. Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Overige aangelegenheden

■ Wij betrekken het risico op fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving in onze controle

Het management is verantwoordelijk voor het voorkomen en het ontdekken van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving door de implementatie van passende en toereikende interne controlemaatregelen. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op het management, inclusief het toezicht op de interne controleomgeving. Het is onze verantwoordelijkheid om een controle zo te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, waaronder fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving. Daarom houden wij bij onze controle ook rekening met het risico van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Tijdens onze controle hebben wij geen indicaties verkregen voor feitelijke of vermoede fraude.

■ Significante tekortkomingen

Wij hebben inzicht verkregen in de opzet van de interne beheersomgeving (voor zover relevant voor onze opdracht). Wij hebben een gegevensgerichte controleaanpak toegepast. Dit betekent dat wij de operationele effectiviteit van de (belangrijkste) interne beheersmaatregelen niet hebben getoetst. Wij hebben op basis van de uitgevoerde procedures geen significante tekortkomingen vastgesteld.

Wel onderkennen wij enkele aandachtspunten in de primaire bedrijfsprocessen van Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Wij hebben deze toegelicht in de managementletter welke wij hebben verstrekt in maart 2020.

■ Ons beeld van uw IT-omgeving

Onze controle hebben wij niet primair gericht op het afgeven van een oordeel over de continuïteit en de betrouwbaarheid van uw geautomatiseerde dataverwerking (of onderdelen daarvan). Wij zijn ook niet geïnstrueerd door het management om hiernaar te kijken. De jaarrekeningcontrolewerkzaamheden hebben echter geen significante tekortkomingen geïdentificeerd ten aanzien van de continuïteit en de betrouwbaarheid van uw geautomatiseerde gegevensverwerking.

■ Aandacht voor cybersecurity

Cybersecurity krijgt voortdurend meer aandacht binnen organisaties. Gedeeltelijk komt dit door het hoge tempo van ontwikkelingen op het vlak van cybersecurity, maar ook door het toenemende aantal van cybersecurityincidenten wereldwijd. Financiële rapporteringsprocessen worden geraakt door cybersecurityrisico's. Hierbij moet je denken aan het doorbreken van functiescheiding, het kunnen omzeilen van geautoriseerde controles, vroegtijdige publicatie van financiële cijfers of zelfs impact op de continuïteit van de organisatie. Al met al, cybersecurityrisico's zijn in toenemende mate van invloed op het naar buiten toetredende onderdeel van de organisatie, zoals klanten en leveranciers.

Cybersecurityrisico's kunnen zichzelf manifesteren als resultaat van de bedreigingen, zoals:

- ▶ Denial-of-Service (DoS) aanvallen.
- ▶ Ransomware, onbewust beveiligen van data en het vragen van losgeld.
- ▶ Malware, die zorgen voor verstoringen of het volledig stoppen van geautomatiseerde systemen.
- ▶ Hacken, om informatie te verkrijgen of het verstoren van processen.

Wij hebben in het kader van onze jaarrekening controle geen specifieke werkzaamheden verricht ten aanzien van cyberrisico's. Desalniettemin willen wij aandacht vragen voor de ontwikkelingen op dit gebied waaronder identificatie van risico's en het identificeren van een respons op deze risico's.

Jaarverslag, toelichtingen op jaarrekening en andere informatie

■ Bestuursverslag

In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften van het BBV en of het verenigbaar is met de jaarrekening, en ook om na te gaan of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de gemeenschappelijke regeling en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoordingen, de paragrafen en overige informatie. Het BBV bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de organisatie bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen. Ten aanzien van het gebruik van financiële instrumenten worden de doelstellingen en het beleid van de organisatie inzake risicobeheer vermeld.

■ Toelichtingen op jaarrekening

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag en de jaarrekening 2019 zijn ingericht in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de in de jaarrekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe en rechtmatige weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van de Veiligheidsregio Zuid Limburg.

A background image of space featuring a bright sun or star in the center, creating a lens flare effect. The Earth's horizon is visible at the bottom, showing the curvature and some landmasses. The sky is filled with numerous small stars.

- Bijlagen

Bijlage: Controleverschillen

Tijdens onze controle hebben wij verschillen tussen bedragen, classificaties, presentatie en toelichtingen vastgesteld. Dit kan zijn:

- ▶ op de waardering of presentatie van posten van de jaarrekening;
- ▶ zoals zij naar onze mening moeten worden gewaardeerd of gepresenteerd in overeenstemming met het BBV.

Hieronder hebben wij een samenvatting opgenomen van de materiële verschillen die zijn geïdentificeerd tijdens onze controle tot de datum van dit accountantsverslag. De eerste tabel bevat verschillen die door het management zijn gecorrigeerd. De tweede tabel bevat verschillen die niet zijn gecorrigeerd. Wij hebben beoordeeld in hoeverre de verschillen het gevolg zijn van tekortkomingen in de interne beheersomgeving en dit opgenomen in een aparte kolom in de tabel.

■ Gecorrigeerde controleverschillen

Beschrijving van het controleverschil	Bedrag in euro's/referentie naar de wet- en regelgeving	Effect van deze bevinding op de evaluatie van de interne beheersomgeving

■ Ongecorrigeerde controleverschillen

Wij hebben geen ongecorrigeerde controleverschillen vastgesteld.

Item/beschrijving van het controleverschil	Bedrag in €/referentie naar de wet- en regelgeving	Effect van deze bevinding op de evaluatie van de interne beheersomgeving

Bijlage: Wij zijn onafhankelijk

Onafhankelijkheid van onze klanten is één van de fundamenten in ons beroep. Wij monitoren voortdurend dat wij voldoen aan de onafhankelijkheidseisen die op ons van toepassing zijn. Op basis hiervan bevestigen wij dat Ernst & Young Accountants LLP en de personen die deel uitmaken van het controleteam voldoen aan de geldende onafhankelijkheidseisen.

Onderstaande tabel specificeert de bedragen die EY in rekening heeft gebracht voor dienstverlening aan Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Geleverde diensten (bedrag in €1,000)	Ernst & Young Accountants LLP	EY Netwerk in Nederland	Totaal
Controlediensten	53	0	53
Andere Assurance diensten	8	0	8
Andere niet-controle diensten	0	0	0
Totale diensten	61	0	61

Overzicht van de gebudgetteerde en werkelijke controle uren	Gebudgetteerde controle uren	Werkelijke controle uren
Partner	40	44
Manager	60	63
Overige teamleden	500	580
Totaal aantal controle uren	600	687

■ Financiële relaties

Financiële relaties kunnen betrekking hebben op relaties van EY als onderneming met Veiligheidsregio Zuid-Limburg, evenals relaties van individuen (persoonlijke onafhankelijkheid). Daarom voert EY werkzaamheden uit om vast te stellen of een “covered person” met betrekking tot Veiligheidsregio Zuid-Limburg of EY-lid verboden financiële regelingen heeft met Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Er zijn geen dergelijke relaties geconstateerd tijdens het boekjaar.

■ Andere onafhankelijkheidskwesties

Andere onafhankelijkheidskwesties kunnen bestaan uit:

- ▶ Zakelijke relaties
- ▶ Werkrelaties
- ▶ Andere persoonlijke relaties
- ▶ Geschenken en gastvrijheid
- ▶ Juridische procedures

Wij zijn niet op de hoogte van dergelijke kwesties die redelijkerwijs van invloed geacht kunnen worden te zijn op onze onafhankelijkheid met betrekking tot Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

■ Gebruik van niet-EY-accountants en -specialisten

Wij hebben bij de uitvoering van onze controle geen gebruikgemaakt van niet-EY-accountants of externe specialisten die niet onafhankelijk zijn van Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

■ Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, mogen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern rouleren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. N.A.J. Silverentand betrokken bij opdracht sinds kalenderjaar 2012.
- ▶ J.J.J. van Berlo RA betrokken bij opdracht sinds kalenderjaar 2016.

Drs. N.A.J. Silverentand is derhalve voor het 8^e jaar betrokken bij de opdracht. Hierover is intern overleg geweest met de verantwoordelijke onafhankelijkheidsfunctionaris en besloten om in lijn met de externe regels de betrokkenheid in deze specifieke situatie met een jaar te verlengen. Wij hebben aanvullende maatregelen getroffen binnen onze controle, waaronder een review door een derde accountant.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over degelijke overdrachtsprocedures zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Nota Reserve- en voorzieningenbeleid

November 2019

RESERVE- EN VOORZIENINGENBELEID

1 Inleiding en doelstelling

Het formuleren van een reserve- en voorzieningenbeleid schept de mogelijkheid voor een consistente, beter afgewogen besluitvorming door het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur met betrekking tot reserves en voorzieningen. In deze nota wordt daarvoor een algemene beleidslijn uitgezet.

Wat betreft het aantal reserves en voorzieningen is de primaire lijn dat er in principe zo weinig mogelijk reserves en voorzieningen moeten worden ingesteld. Immers door een grote hoeveelheid aan voorzieningen en reserves wordt afbreuk gedaan aan het inzicht in zowel het vermogen als in het uitvoerende beheer. Daarom dient de vorming van steeds nieuwe reserves en voorzieningen tot een minimum te worden beperkt. Reserves en voorzieningen zullen worden opgeheven nadat de bestemming is gerealiseerd of een risico is komen te vervallen.

Het doel van deze nota is:

- Informatie geven over de richtlijnen van het BBV over reserves en voorzieningen;
- Beleidsregels vast te stellen over de wijze waarop reserves en voorzieningen moeten worden vastgelegd en verantwoord. Deze betreffen vooral een duidelijke afbakening van de reserves en voorzieningen alsmede voorschriften betreffende het wel of niet toestaan van rentetoevoegingen.

2 (Wettelijk) kader

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is als gemeenschappelijke regeling gehouden aan het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De BBV (art. 42 tot en met 45 en art. 54 en 55) heeft, samen met artikel 212 van de Gemeentewet, dan ook als uitgangspunt gediend bij de samenstelling van dit reserve- en voorzieningenbeleid.

De overige kaders voor deze nota zijn:

- artikel 13 van de financiële verordening van de Veiligheidsregio Zuid Limburg;

3 Onderscheid reserves en voorzieningen

In volgende tabel is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen samengevat:

	Reserve	Voorziening
Verantwoordelijkheid	Algemeen Bestuur is bevoegd (instellen en beschikken)	Directie is bevoegd (Beschikken)
Onderdeel van	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen
Wijzigen bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Aanwending vrij	Ja	Alleen voor betreffend doel
Opbouw (dotatie)	<p>Resultaatbestemmend (wordt begroot).</p> <p>Het resultaat van de baten en lasten leidt tot een storting respectievelijk een onttrekking aan de reserve.</p> <p>AB-besluit is vereist.</p> <p>Directe toevoeging of onttrekking is niet toegestaan.</p>	<p>Resultaatbepalend</p> <p>De storting in een voorziening is een last voor de begroting en komt direct ten laste van de rekening van baten en lasten.</p>
Aanwending (onttrekking)	<p>Resultaatbestemmend (wordt begroot)</p> <p>Directe onttrekking (via rekening van baten en lasten) is niet toegestaan</p>	Rechtstreeks uit voorziening
Financiële onderbouwing	Niet verplicht, wel wenselijk	Ja, verplichte onderbouwing
Indeling	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene reserve • Bestemmingsreserve 	<p>Voorzieningen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verplichtingen en verliezen • Bestaande risico's • Egalisatie • Bijdragen van derden

Vanwege de inhoudelijke verschillen worden reserves en voorzieningen in afzonderlijke hoofdstukken behandeld.

4 Reserves

De reserves zijn te onderscheiden in de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven (art. 43 lid 2 BBV). Dit vindt plaats in het resultaat bestemmende deel van de begroting en/of jaarrekening. Het Algemeen Bestuur kan ook in de loop van het jaar een aparte beslissing nemen over de reservevorming of mutaties daarin.

De algemene reserve bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan het Algemeen Bestuur geen bepaalde bestemming heeft gegeven.

Kenmerkend voor reserves is, dat ze;

- worden gevormd door bestemming van het resultaat;
- vrij besteedbaar zijn;
- tot het eigen vermogen behoren.

Bij reserves gaat het om vermogensbestanddelen die tot het eigen vermogen worden gerekend en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij besteedbaar zijn; er staan dus geen verplichtingen tegenover.

Binnen de kaders van het BBV hebben wij de reserves als volgt gerubriceerd:

1. Algemene of vrij besteedbare reserve;
2. Bestemmingsreserves: de aanwending van de reserve is beperkt tot een bepaald doel. Dit doel is door het Algemeen Bestuur bepaald en hiervan mag niet worden afgeweken.

Hoewel reserves vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij besteedbaar zijn, kan de besteedbaarheid om beleidsmatige redenen worden beperkt. Dit is bij de bestemmingsreserves het geval.

Eigen vermogen heeft een aantal verschillende functies:

1. Financieringsfunctie
2. Bestedingsfunctie
3. Egalisatiefunctie
4. Bufferfunctie
5. Inkomensfunctie

Betreffende de financieringsfunctie geldt dat de Veiligheidsregio Zuid-Limburg eigen vermogen aan kan houden om activa aan te schaffen, dan wel te vervangen (te financieren).

Een instelling heeft de mogelijkheid om geld te sparen om het vervolgens uit te geven. De aldus gereserveerde middelen zijn te kenschetsen als de bestedingsfunctie van het eigen vermogen en worden in de balans zichtbaar gemaakt als bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves kennen tevens een egalisatiefunctie, waarbij toekomstige fluctuaties in baten en lasten, binnen een vastgestelde bestemming(sreserve) worden opgevangen.

De bufferfunctie is de belangrijkste functie van het eigen vermogen. De bufferfunctie is bedoeld om financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde de publieke taken voort te kunnen zetten. De bufferfunctie van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg komt tot uiting in het gestelde plafond (en minimumpositie) van de Algemene reserve.

Vooraf bij gemeenten is het gebruikelijk om een inkomensfunctie te onderkennen van het eigen vermogen. Doordat de instelling geen rente of dividend betaalt over het eigen vermogen is er sprake van bespaarde rente. Er is een inkomensfunctie van het eigen vermogen noodzakelijk in het geval de bespaarde rente ingezet wordt als een structureel dekkingsmiddel voor de begroting.

Algemene reserve

De algemene reserve wordt gevoed door overschotten op de jaarrekening. Tekorten worden onttrokken aan de algemene reserve.

De uitkomsten van de verlies- en winstrekening worden er niet door beïnvloed. Naarmate de bedrijfsactiviteiten en dus de uitkomsten van de verlies- en winstrekening meer risico's in zich bergen, is het vanuit bedrijfseconomisch oogpunt raadzaam het weerstandsvermogen te vergroten.

De werkelijke kosten worden via de jaarrekening tot uitdrukking gebracht en komen op deze manier altijd voor rekening van de deelnemende gemeenten. Hiertegenover staat de bijdrage van de deelnemende gemeenten en de overige inkomsten. Uit het positieve saldo tussen werkelijke uitgaven en werkelijke inkomsten kan een algemene reserve worden gevormd. Bij een negatief saldo kan dit ten laste van de algemene reserve worden gebracht. Mocht de algemene reserve niet toereikend zijn, dan dienen de gemeenten, conform de gemeenschappelijke regeling, het verschil bij te dragen.

Bufferfunctie:

De algemene reserve dient in overeenstemming te zijn met het risicoprofiel van de veiligheidsregio. Het plafond van de algemene reserve bedraagt € 2,0 mln. De minimumpositie dient 2% van de bedrage van de deelnemende gemeenten aan de veiligheidsregio te bedragen.

Bestemmingsreserves

Het vormen van bestemmingsreserves zal geschieden afhankelijk van de wenselijkheden en mogelijkheden.

De bestemmingsreserves zullen vooralsnog worden beperkt tot:

- nog niet bestede verkregen middelen, verkregen van derden onder strikte condities voor de richting van de aanwending;
- eenmalige inkomsten gelijkmatig te verdelen over de exploitatie van verschillende jaren.
- vermogensbestanddelen die worden opgenomen om in de toekomst fluctuaties in de baten en lasten op te vangen. (bijv. de egalisatiereserves kapitaallasten)

Het AB besluit over het wijzigen van het doel of het opheffen van bestemmingsreserves. Hierbij gelden de volgende criteria:

- Het AB kan besluiten de bestemming van de reserves te wijzigen (voor zover hiervoor nog geen externe verplichtingen zijn aangegaan) dan wel bestemmingsreserves op te heffen en toe te voegen aan de algemene reserve.
- Het opheffen van een reserve gebeurt door een AB besluit.
- Opheffing kan plaatsvinden op momenten dat het geformuleerde doel is gerealiseerd dan wel op basis van ontwikkelingen waarbij het beoogde doel niet meer van toepassing is of de reserve is uitgeput.
- Indien tot opheffing van reserves wordt besloten, vloeien de vrijkomende gelden naar de algemene reserve.

Overige bepalingen ten aanzien van reserves

- Reserves worden op basis van het BBV gewaardeerd tegen nominale waarde.
- Voor reserves geldt dat rentetoevoeging wel is toegestaan, echter de Commissie BBV adviseert geen rente over het eigen vermogen te berekenen. De reden hiervan is met name gelegen in het feit dat op deze wijze de exploitatie onnodig wordt belast. Daarnaast komt dit niet ten goede aan het verlangde inzicht, eenvoud en transparantie van de financiële gegevens.

5 Voorzieningen

Voorzieningen zijn passiefposten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

Kenmerkend voor voorzieningen is dat;

- deze moeten worden gevormd door het nemen van een last (zal-bepaling);
- deze een verplichte bestedingsrichting hebben;
- tot het vreemd vermogen behoren.

Het vormen van voorzieningen is geregeld in artikel 44 BBV:

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
  - a. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
  - b. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
  - c. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
  - d. De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

De voorzieningen moeten zo goed mogelijk worden geschat. Duidelijk is dat het bij voorzieningen gaat om kwantificeerbare verplichtingen en risico's, die in de (nabije) toekomst met grote zekerheid tot kosten leiden, maar waarvan de precieze omvang (nog) niet met zekerheid kan worden vastgesteld, doch slechts geschat. Het 'verplichtende' karakter van de uitgaven geeft ook de reden aan waarom het niet tot het eigen vermogen wordt gerekend. Wanneer het om niet-kwantificeerbare verplichtingen of risico's gaat, dienen deze in de risicoparagraaf te worden opgenomen.

Toevoegingen aan of vrijval van voorzieningen vloeien altijd voort uit het aanpassen aan een nieuw noodzakelijk niveau en vindt altijd plaats via de rekening van baten en lasten

Bestedingen van voorzieningen worden rechtstreeks ten laste van een voorziening verantwoord en blijven buiten de exploitatie. Bij verwachte tekorten -een voorziening mag niet negatief zijn- dienen de voorzieningen te worden aangevuld.

Voorzieningen worden onderverdeeld in de volgende categorieën:

- a. Onderhoudsvoorzieningen
- b. Overige voorzieningen

Onderhoudsvoorziening

Deze voorziening wordt getroffen voor het egaliseren van de kosten van kapitaalgoederen. Deze voorziening kan slechts worden gevormd op basis van een steeds te actualiseren meerjarige beheers- en onderhoudsplanning.

Overige voorzieningen

Overige voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en risico's welke vanuit bedrijfseconomisch oogpunt noodzakelijk zijn.

Bij instelling van deze voorzieningen wordt in elk geval aangegeven:

- de aard en reden voor het vormen en de omvang van de voorziening
- de verwachte looptijd van de voorziening. Met andere woorden, wanneer wordt de verplichting of het risico naar verwachting geëffectueerd.

Overige bepalingen ten aanzien van voorzieningen

- Een voorziening wordt tegen contante waarde gewaardeerd als het tijdsaspect een betekenisvolle rol speelt.
- Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan (artikel 45 BBV), tenzij de waardering tegen contante waarde is of voorzieningen als gevolg van bijdragen van derden dit verplicht stellen.